

El carrer de Barcelona

47

El carrer de Barcelona no és res més que la carretera de Madrid a França en el tram comprès entre la plaça del Marquès de Camps i l'indret conegut com a l'Avellaneda, ja dins de l'antic terme de Palau-sacosta i al límit

amb el municipi veí de Fornells de la Selva. És, sense cap mena de dubte, la via més llarga i de més moviment de la ciutat, la qual cosa en els darrers anys ha estat més una font de problemes que de beneficis, ja que aquest

carrer es veu obligat a suportar —sobretot a l'estiu— una allau de cotxes que gairebé paralitzen el trànsit a la resta de la ciutat. En aquests darrers anys hom està intentant que el ministeri d'Obres públiques assumeixi el desviament de la carretera nacional per fora del nucli urbà, la

qual cosa possibilitaria —a més d'una fluïdesa més gran en el trànsit interior— la possible recuperació del carrer de Barcelona com una gran via de trànsit i passeig quasi estrictament ciutadà.

Pel que fa al nom d'aquest carrer ens cal dir que de sempre se l'ha conegut com a carrer o carretera de Barcelona, tot i que és l'any 1876 quan per dir-ho d'alguna manera se'l bateja «oficialment». Tanmateix, aquest nom no ha sofert cap mena de canvi, llevat el fet que l'any 1937 la federació local de Sindicats d'Indústria (CNT-AIT) intentà, sense aconseguir-ho, que se l'anomenés «calle de Barcelona la rebelde».

LA CREIXENÇA D'UNA GRAN VIA

Sabem amb precisió que ja des de temps molt reculats aquest carrer era la via natural d'entrada i sortida de la ciutat vers Barcelona, però cal assenyalar que no és fins als anys 1850-1855 que pren una certa fesomia de via urbana i perd el seu caràcter primitiu de camí quasi rural. Amb tot, és a partir dels anys 1880-1900 quan la ciutat ultrapassa el marc estricte de les muralles i s'estén vers l'eixample; en aquests anys el carrer de Barcelona comença a ésser edificat a bon ritme sobretot els primers nuclis de cases properes a la

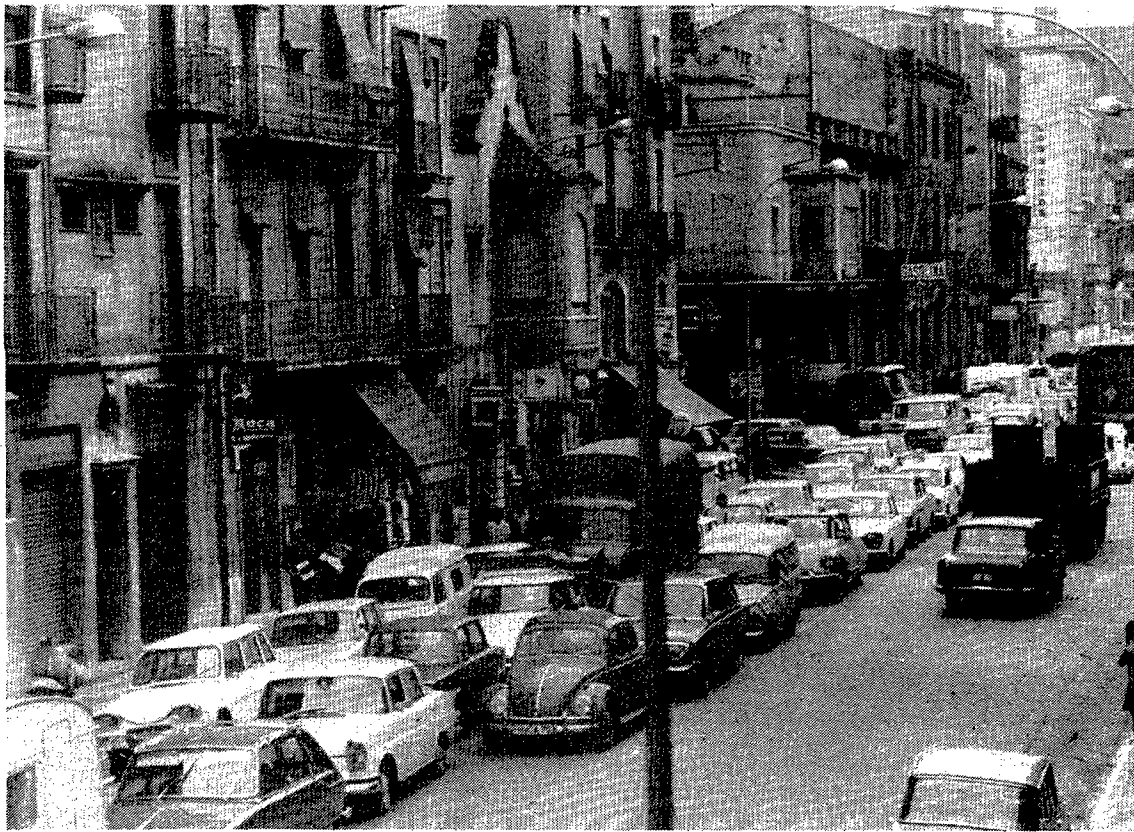
plaça del Marquès de Camps i l'estació del ferrocarril.

Durant molts anys el carrer de Barcelona es configura una mica a caprici dels constructors, però amb el temps hom hi va fent determinades actuacions urbanístiques per tal de donar-li una amplada homogènia en el seu trajecte. Així, l'any 1928, s'hi fa la primera alineació, i en els anys de la postguerra s'hi fan un seguit d'obres amb la intenció de millorar-ne les condicions de pas. Sense ànim d'exhaustivitat, i a tall orientatiu, esmentem que s'hi fan obres de dotació i millora de l'enllumenat en els anys 1958, 1963, 1974, 1975 i 1982. En aquesta darrera data hom procedí a la renovació total de l'enllumenat mitjançant llums de sodi, amb un cost de més de cinc milions de pessetes.

A més a més, hom fa diversos projectes de renovació i millora de la pavimentació, de les voreres i del clavegueram, concretament en els anys 1981, 1916, 1927, 1958, 1963, 1966 (modernització, senyalització semafòrica), i 1983.

De tota manera, les dues obres de més relleu a la carretera de Barcelona han estat les d'eixamplament de la seva amplada de sis a dotze metres, i la urbanització del sector de terrenys cedits per la companyia del ferrocarril l'any 1954.

Cal insistir, però, que en aquests darrers anys aquest carrer ha evolucionat en l'aspecte urbanístic amb més lentitud, el

Una imatge, que és habitual a la carretera de Barcelona des de fa molts anys, amb els inevitables embussos de trànsit a l'estiu. Aquí, en una fotografia de 1969 (Foto Arxiu d'imatges de l'Ajuntament de Girona)

**VIATGES
TER**

GIRONA
Ctra. Barcelona, 3
Tels. 20 18 86/20 46 62
BANYOLES
A. de Castro, 13
Tel. 57 04 71

INTERPAG

DETECTIUS PRIVATS
Llicència Governativa n° 2

Ctra. Barcelona, 47, entol. A
Tel. 21 10 00 - 21 13 62
GIRONA

Industrial Ginés s.a.

CENTRAL
DISTRIBUÏDORA
DE MATERIALS
ELÈCTRICS
I DE CALEFACCIÓ

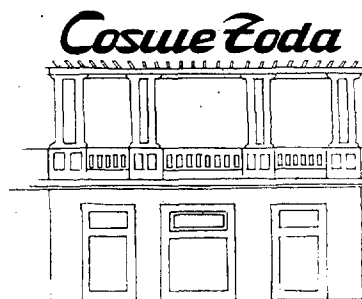
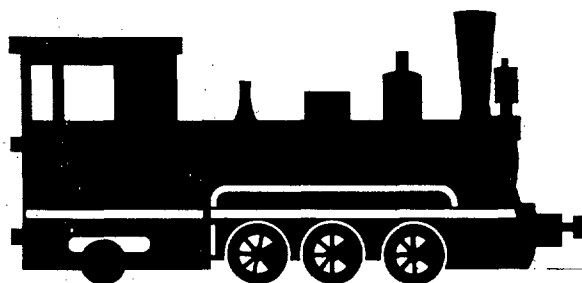
**AIRE CONDICIONAT
ENGINYERIA D'INCENDIS
FRED INDUSTRIAL I COMERCIAL**

Ctra. Barcelona, 202 - Tel. 21 86 00 GIRONA

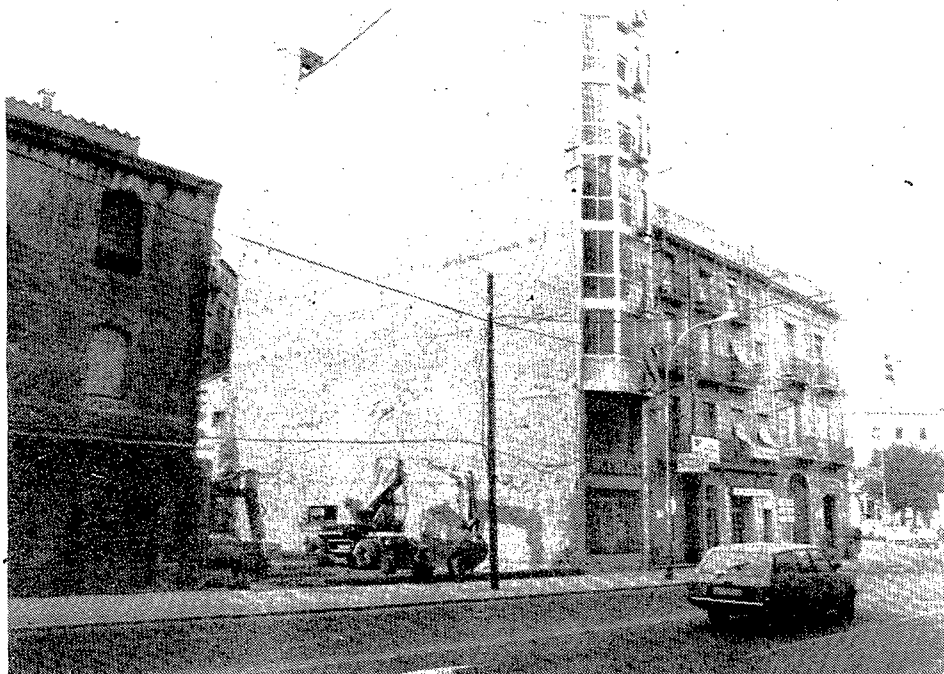

**Mobiliari
per a tota
la casa**

Ctra. Barcelona, 41
Tel. 21 32 06
GIRONA

**Davant del tren més antic
hi ha la botiga de ceràmica
més moderna.**

El començament i el final del carrer. A l'esquerra, l'edifici enderrocat fa tres anys per a aixecar-n'hi un de nou, tocant a la plaça Marquès de Camps. A la dreta, l'estanc de l'Avellaneda.

que n'ha conformat al nostre entendre tres sectors ben diferenciats. Un primer tram que abraça de la plaça del Marquès de Camps fins l'encreuament amb la carretera de Sta. Coloma que es caracteritza per un elevat índex de la densitat edificatòria; un segon sector que arranca d'aquest encreuament i que té com a fet més característic la proliferació de magatzems i petites indústries i tallers sobretot a la banda dreta del carrer, mentre que a la banda esquerra s'ha desenvolupat en aquests últims anys una urbanització anomenada «Girona-2», aprovada l'any 1974 i que connecta amb la urbanització Torre Rafela de la Puçada de la Creu de Palau. Per últim, hi ha un tercer sector que agrupa diversos grups d'estatges nascuts al llarg dels anys setanta al redòs de l'indret conegut

com a l'Avellaneda, ja al límit amb el terme municipal de Fornells de la Selva. Aquest sector ja és molt despenjat del nucli urbà, del qual el separen uns quants centenars de metres gairebé totalment orfes de construccions.

TERRA DE TRENS

El carrer de Barcelona té una història totalment vinculada a l'evolució del transport ferroviari a la nostra ciutat. Pensem que l'any 1862 arribava el primer tren a Girona —de l'estació que hi havia a l'actual plaça del poeta Marquina— i que on actualment hi ha l'actual estació hi havia les instal·lacions del tren petit de Sant Feliu, creat l'any 1892 i que féu el darrer viatge l'abril del 1969. Aquesta estació limitava

per davant amb el carrer de Lorenzana, i el tren feia un recorregut paral·lel al carrer de Barcelona fins a l'altura del carrer d'Emili Grahit, moment en què torçava a l'esquerra i seguia tot el llarg del carrer per davant de les casernes i de l'escola del professorat d'EGB.

Amb tot, el vertader impacte per al carrer de Barcelona fou la instal·lació dels tallers de reparació de màquines de la companyia del ferrocarril de MSA l'any 1913. Abans, però, l'Ajuntament de Girona lliurà una batalla de pressions i afalacs per tal que l'empresa del ferrocarril decidís que aquesta nova instal·lació es fes a la nostra ciutat. Així, a la sessió de l'Ajuntament del dia 24 de novembre de l'any 1910, es comunicava el felicitós final de les gestions dutes a terme prop de la companyia per tal que tras-

lladés els tallers de dipòsit i reparació de màquines de Portbou a la nostra ciutat. Aquest gran interès de la municipalitat obeïa al fet que el 1908 havia tancat a Girona l'empresa Planas i Flaquer deixant centenars de famílies sense feina; hom creia —amb raó— que entre les obres de construcció i manteniment d'aquestes noves instal·lacions s'ocuparia una bona part dels desocupats pel trasllat a Barcelona de la Planas i Flaquer.

El juny del 1911 se signaven els contractes de venda dels terrenys, malgrat l'oposició de dos propietaris que durant un poc temps aconseguiren paralitzar les obres. Finalment, aquests nous tallers eren inaugurats el setembre del 1914, amb unes importants seccions de torneria, forja, caldereria, soldadura, ajustatge i muntatge.

A hores d'ara només en resten els dipòsits i la reixa de ferro que es féu aleshores per tal d'impedir el pas a les instal·lacions. En el lloc dels antics tallers trobem avui dia l'escola pública d'EGB Cassià Costal, i uns metres més amunt les restes d'un edifici que pertangué a la companyia del tren.

MODERNISME I NOU CENTISME

El carrer de Barcelona compta amb diverses construccions de mèrit, moltes de les quals pertanyents a l'època del modernisme i noucentisme que coincidí amb el moment de màxim desenvolupament dels habitatges en aquest indret.

Amb tot, l'edifici més antic és

Auto Taller
J. Picart
C/. Barcelona, 118
Tel. 20.67.68
GIRONA

AUTO TALLER RENART
C. Barcelona, 97 - Tel 20 40 81 - GIRONA

Distribuidor Oficial

MOTORES DE INTERCAMBIO
VOLKSWAGEN
AUDI

ENGLISH SPOKEN
MAN SPRICHT DEUTSCH

TALLERES
A.D.F.
Ctra. Barcelona, 193-195
GIRONA
Tel. 20 06 17 - 21 23 78 - 21 17 62

Instal·lacions per al control de la contaminació de l'aire

Instal·lacions aerotècniques

Equilibrament dinàmic de rotors fins a 2 Tm. pes màxim

GALICIA I NORD D'ESPANYA
Del 29 de juliol al 4 d'agost

ANDALUSIA I CEUTA
De l'1 al 8 d'agost

ITÀLIA
De l'1 al 7 d'agost

Autocars confortables i amb aire condicionat. Pensió completa SORTIDES DE GIRONA

Viages CANIGO S.A.
Carrer Barcelona, 25 - Tel. 20 25 53-20 27 93
GIRONA

33.900.-
Visites a Burgos, Lleó, Santiago de Compostel.la, Ribadeo, Bilbao, Sant Sebastià, Tudela, etc.

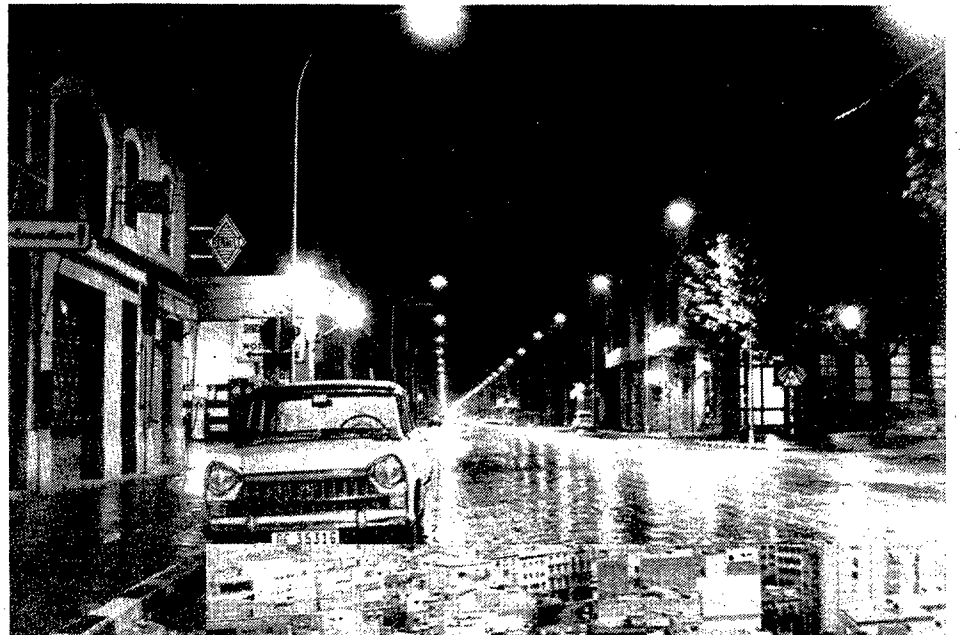
38.100.-
Visites a Múrcia, Màlaga, Costa del Sol, Ceuta, Algesires, Cadis, Sevilla, Còrdova, Madrid, etc.

44.950.-
Visites a Gènova, Roma, Florència Venècia, Milà, Nica, Pisa, etc.

UBEDA

Mobiliari per a Oficina

C/. Barcelona, 8
Tel. 20 36 15

Dues fotos d'època. A l'esquerra, quan l'any 1937 van posar un nou paviment a la carretera de Barcelona al seu pas per la ciutat. A la dreta, una fotografia de finals dels anys cinquanta, amb una desolada visió nocturna de la carretera un dia de pluja (Foto Arxiu d'imatges de l'Ajuntament de Girona)

el de les Germanetes del Pobres; pel juliol del 1880 el Bisbe Dr. Sivilla hi beneí la primera pedra del nou edifici; abans les germanetes s'havien estatjat a edificis provisionals del carrer dels Alemanyans i de les Ballesteries. Durant molts anys fou gairebé l'únic edifici que hom podia veure al carrer de Barcelona, i des d'aleshores s'han dedicat sempre a la funció de beneficència encarada vers l'ajut a persones de la tercera edat. En els anys de la guerra civil hom l'utilitzà com a presó de capellans fins que un bombardeig l'enderrocà parcialment.

El 30 d'octubre de l'any 1897 hom inaugurà al carrer de Barcelona — en un indret molt proper a l'antic dipòsit de màquines — un velòdrom per al club velocipedista de Girona. Fou projectat per Josep Vila i Gallol, i al cap de tres anys ja es trobava quasi to-

talment enderrocat. Aquest club velocipedista sabem que l'any 1890 tenia la seu al carrer Nou, on més tard hi hagué la fàbrica Grober. El solar de l'antic velòdrom és ocupat actualment per la Farinera Ensesa, edifici començat a construir l'any 1898. Molt a prop hi havia el magatzem-garatge fet per Rafael Masó l'any 1911, i que ha estat enderrocat darrerament per tal d'obrir el pas al vial que enllaça amb el passeig d'Olot.

D'altres edificis remarcables d'aquest carrer són la Casa Menegat (actual seu de l'administració del diari Los Sitios) feta l'any 1898, el col·legi de les Carmelites del 1908, la casa Ensesa, amb el n.68 del carrer, d'estil noucentista, realitzada per en Rafael Masó l'any 1913, la casa Colomer, n.7, també d'estil noucentista i de l'arquitecte Masó, feta en els anys 1927-28, i per

últim l'estació transformadora d'energia elèctrica del 1930 situada a l'encreuament amb la carretera de Sta. Coloma i la fàbrica d'embotits projectada el 1933 per l'arquitecte Josep Claret i que duu el n. 146 del carrer.

No cal dir que l'edificació més antiga d'aquest carrer és la casa n.483 que conserva la fesomia de les típiques masies catalanes, amb un cos central alçat, i un teulat que davalla a cadascuna de les bandes. Aquesta masia, coneguda com l'Avellaneda, es troba citada documentalment des del segle XIV, i tradicionalment havia estat el lloc escollit per a fer la recepció a les personalitats que venien des de Barcelona. També havia funcionat com a alberg i casa de menjars, i actualment fa de bar i estanc.

Finalment esmentem que al carrer de Barcelona hi ha les instal·lacions de la caserna d'artille-

Les visions aèries tenen sorpreses. Heus ací un terrat ple de cotxes, en un edifici de la carretera de Barcelona. Fotografia feta l'any 1969. (Foto Arxiu d'imatges de l'Ajuntament de Girona)

CARNISSERIA ABELLA

Especialitat:

Carns selectes, embotits, Pollastres de l'ast, plats cuinats

Ctra. Barcelona, n° 4
Telef. 20 46 32
GIRONA

PECES LABORALS I DE PROTECCIÓ AL TREBALL

ARNAL

Ctra. Barcelona, 89 Tel. 21 35 02 GIRONA

MUDANCES GIRONA

Ctra. Barcelona, 63
Tel. 20 13 69 - 21 28 67
GIRONA

bosch Ortopèdics

TÈCNICS ORTOPÈDICS TITULARS I ÀUDIO-PROTESISTES

C/. Barcelona, 9, baixos - Tel. 20 39 86 - GIRONA
Horari de Visita: 10 a 1 - 4 a 7

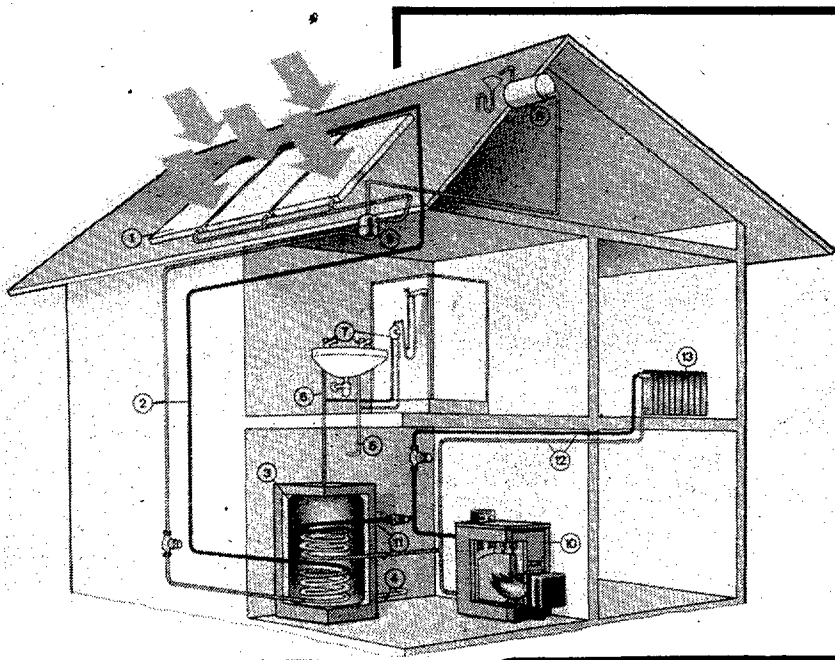

Casa fundada l'any 1.930

ESPECIALISTES en EMBOTTITS CASOLANS

Miquel Picart i Oliveras

Ctra. Barcelona, 117 Tel. 20 08 96
GIRONA

POEC S.A.

materials per a calefacció
aire condicionat
aigua calenta sanitària

Nou establiment a Ctra. Barcelona, 145
Tel. 21 55 62

GIRONA

El carrer de Barcelona és sotmès a una constant transformació. A l'esquerra, quan van enderrocar el garatge de la farinera Ensesa, per a obrir el passeig d'Olot, el gener de 1983. A la dreta, les cases del carrer de Barcelona situades davant del carrer del Marqués de Caldes de Montbui que aniran a terra per a fer el pas sota la via del tren que permetrà eliminar el pas a nivell de la carretera de Santa Coloma (Fotos Arxiu PUNT DIARI)

ria damunt uns terrenys venuts el març del 1921 pels Srs. Almeida i Casadévall en una extensió d'uns 25.000 metres. Segons Josep Grahit l'obra de la caserna — que s'estén per Emili Grahit i carrer Migdia— costà uns quaranta milions de pessetes, a les quals l'Ajuntament col·laborà amb un milió. En prova d'agraïment per aquesta col·laboració l'Estat cedí a la ciutat mitjançant venda diversos edificis i terrenys pertanyents al ram de guerra: concretament les casernes del general Mendoza, l'Alemanys, i Sant Francesc, els cossos de guàrdia del Portal de França i el baluard de Sant Pere.

baixos ocupats per comerços que abracen totes les varietats de venda de productes imaginables, és a dir, amb un terciari quasi d'exposició. A més a més, a partir de l'encreuament amb la Ctra. de Barcelona comencen a aparèixer les primeres empreses del sector alimentari, de la construcció, de la metal·lúrgia i els grans magatzems. A més, sembla consolidar-se definitivament la tendència de moltes empreses a instal·lar-se en aquest indret per la seva facilitat d'accés i de sortida, no en va allà mateix hi ha l'entrada a l'autopista. Tanmateix, qui vulgui aprofundir en el coneixement del comerç i de l'evolució en general del carrer pot llegir amb profit l'article de Pere Cornella a «Girona i els seus barris».

Quant als equipaments i la vida associativa, cal dir-ne quatre paraules: al carrer de Barcelona hi ha dos importants centres

educatius: el col·legi públic Casià Costal, i l'escola privada de les Carmelites, així com un grup força important d'entitats que hi tenen la seu, com ara, la Coral Polifònia, el RACC, l'Escuderia Girona, Los sitios, o seus de partits com el PSUC, i de sindicats com CCOO. Recordem, tanmateix, que tocant aquest carrer hi ha l'estació del tren i el punt de sortida de diverses companyies d'autobusos, així com la delegació de la Companyia Telefònica.

CURIOSITATS

El carrer de Barcelona, com tot indret d'importància, genera un seguit de notícies que en molts casos serveixen per il·lustrar-ne la seva història. Com a curiositat podem explicar que en els darrers anys del segle XIX aquest carrer esdevingué la zona de passeig d'hivern per antono-

màsia; el diumenges i dies de lleure la gent sortia fora muralles i passejava fins que el sol s'amagava. L'estiu en canvi, per l'absència d'arbres era quasi impossible veure-hi ningú que gosés anar a donar-hi el volt.

De la zona de l'Avellaneda s'explica una anècdota ben divertida. Com ja hem dit, aquest era l'indret escollit durant molts anys per anar a rebre les personalitats —reis, polítics, ministres— que venien a visitar la nostra ciutat, de la mateixa manera que antigament hom els anava a cercar a l'hostal de les Mallorquines. El poble, sempre atent a aquests fets, encunyà el modisme «castellà de l'avellaneda», expressió foteta que es referia a les dificultats i suors que aclaparaven els nostres representants quan els calia parlar en castellà per donar la benvinguda a un visitant forà en aquest in-

dret de l'Avellaneda. I el modisme tingué èxit, ja que encara fa poc temps hom deia que parlava un castellà de l'Avellaneda a qui tenia dificultats per expressar-se amb desimboltura en la llengua castellana.

Ramon Alberch i Fugueras

LA VIDA ECONÒMICA

El carrer de Barcelona és a hores d'ara un continuum de

Pròxims carrers

- 8 de juliol Josep Baró (Vista Alegre)
- 10 juliol Barranc (Vila-roja)
- 11 juliol Pujada a la Barufa (Montjuïc)
- 12 juliol Bascanella (Montjuïc)
- 13 juliol Bassegida (Santa Eugènia)
- 14 juliol Bastiments (Can Gibert)
- 15 juliol Beates (Barri Vell)
- 17 juliol Bellaire (Barri Vell)
- 18 juliol Bellavista (Pedreres)
- 19 juliol Plaça Bell.lloc (Barri Vell)
- 20 juliol Bell-mirall (Barri Vell)
- 21 juliol Bellpuig (Montjuïc)
- 22 juliol Besadó (Barri Vell)

SEBASTIÀ NARCIS
Tel. 21 85 01
Ctra. Barcelona, 6 GIRONA

SUC DE FRANCISCO QUINTANA YLZARBE
Ctra. Barcelona, 22 - Telèfon 20 21 88 GIRONA

Cognac Otard **Samalens** **FERREIRA** ARMAGNAC

LOUIS ROEDERER CHAMPAGNE
SELECCIÓ DE VINS DE BORGONYA, BORDEUS I CHATEAUNEUF DU PAPE

WHITE HORSE

BAR **NÚRIA**
Ctra. Barcelona, s/n

RECTIFICADORA MOLAR-FORTIÀ, S.L.
EQUILIBRAMENT DE PECES I SOLDADURA D'ALUMINI A L'ARGÓ
Ctra. Barcelona, 200 - Tel. (972) 20 40 45 i 21 31 95 GIRONA

GALERIA ARTISTES GRONINS

Galeria d'Art **L'Artística** GIRONA
C. Barcelona, 31
Tel. 21 44 50 GIRONA

emic

FABRICACIÓ DE:
— Quadres de distribució
— Centres de control
— Equips elèctrics per a maquinària
— Quadres per a controls programables

ESTUDIS I PROJECTES
electricitat, maniobra i control, s/a

ctra. de Barcelona, 170
telèfon 206379 GIRONA

Si creus en la Humanitat, ajuda aquells que lluiten pels seus drets.

DECLARACION DE LOS DERECHOS HUMANOS

CREU ROJA - Girona
Tel. 20 04 15 - 20 15 42